

מזכיר הממשלה קרא באוזני הציבור החלטה שלילית - והיא נעלמה באופן מיסתורי והוחלפה בהודעה סתומה

מצלמות הטלוויזיה זימומו. המצלם רדיו הקליט.

אריה נאור, מזכיר הממשלה, שיצא מרשיבת הממשלה שהסתיימה זה עתה, קרא את החלטותיה. כעבור כמה דקות שמעו מאות אלפי אזרחים את קולו. מה החלטה הממשלה בעניין הזמנתו של נשיא מצריים, אנוור אל-סאדאת, לנשיא ישראל, יצחק נבון? **"נסיעת הנשיא טעונה אישור הממשלה"**, הודיע נאור.

"מה פירוש הדבר?" דחק בו העיתונאים, "האם מאשרת הממשלה את הנסיעה או לא?"

"אני יכול רק לחזור: נסיעת הנשיא טעונה אישור הממשלה", חזר והתעקש נאור.

לכל הנוכחים, וגם למאזינים היימכניים שפה פוליטית, היה ברור כי הממשלה סירבה לאשר את נסיעתו של הנשיא.

הרדיו שידר זאת בשעה 13.00 והעיי תונאים נחפזו למערכותיהם כדי לדווח על כך. הטלוויזיה הכינה את הקטע לשידור במהירות מבט.

ואז השתנה, לפתע, הכל. הטלפונים ציצצו ככל המעריכות. עובדי לישיבת ראשי הממשלה חיפשו באופן קרחני את העוררים והכתבים. הם הודיעו כי חלה

שני הנשיאים ורעותיהם לרות צרי על פצעים

הבא כדי להראות לסאדאת שאנחנו לא כל-ימשחק בידו.

מרדכי ציפורי: נגד הנסיעה. כאשר נשאל עלידי ייגאל ידן מה דעתו על נסיעתו הצפויה של עוזר וייצמן למצריים, שלל ציפורי גם אותה.

על רקע זה הוחלט מה שהוחלט ולפי גרסתו המקורית של נאור, לא הוחלט דבר, מילבד האיזכור שהנסיעה טעונה אישור הממשלה - איזכור שהוא מיותר לגמרי, שהרי החוק הוא חד-משמעי וידוע היטב לנשיא.

נראה כי מנחם בגין הבין כי החלטה שלילית כזאת לא תתקבל עלידי הציבור הישראלי, ושתעני

הדבר נשאר אפוף מיסתורין. ולמרות תיקון ההודעה - המשמעות האמיתית של הודעת הממשלה - המקורית או היימכנית, אם אכן תוקנה - נשארה אפופה במיסתורין.

האם יסע הנשיא? מתי? האם ינאם לפני מועצת-האומה המצרית? איה לא ידע השבוע את התשובות על כך בביטחון.

חכמים מתוחכמים

רק דבר אחד בטוח: ההזמנה היתה צעד מתוחכם חדש של הנשיא אל-סאדאת.

סטירת-לחי לנשיא?

רר פטרה. בפיקחותו הרגילה, ניר פח החלטה אחרת, המאשרת את הנסיעה.

למראיתעין, זוהי החלטה חד-משמעית. הנסיעה אושרה, והשאר הושאר בידי לנשיא.

אך למעשה אין הדבר כך.

עוד באותו יום נרמז לעיתונאים כי הנסיעה תצא לפועל רק, אחרי החגים" - כלומר, רק אחרי מחצית חודש אוקטובר. איש אינו יודע מה אמר ראש הממשלה לנשיא בטלפון, כאשר הודיע לו על ההחלטה, אך ברור כי הנשיא התבקש לדהות את הנסיעה למועד שבגין ימצא אותו כנכון.

קרוב לוודאי שמועד זה יהיה אחרי הבחירות לנשיאות בארצות הברית.

התירוץ לכך היה, שגם אל-סאדאת לא מסר לבגין תאריך מסויים לביקור. אך זהו תירוץ אווילי. בדרך כלל, כאשר נשיא מוזמן אורח ממלכתי, אין הוא נוקב את התאריך בהזמנה. אחרי שיגור ההזמנה, נוהגים נציגי הצדדים לקבוע את הפרטים, וביניהם התאריכים. הוא הדין לגבי הטרטרה העיקרית של הביקור: נאום בפרי-למנט. הדבר לא נאמר בהזמנה, והושאר להידברות המעשית.

גם כנירסה המתקנת, פירושה של החלטת הממשלה הוא כי הי נשיא לא ייצא לפי שעה לקאהיר

(המשך בעמוד 45)

חשבון. מפני שבגין עדיין לא דיבר לפני הפרלמנט המצרי. אל-סאדאת התאפק מלהגיב, אך הוא מוכן עתה להזמין את נשיא ישראל לדבר לפני הפרלמנט.

כן, אבל לא

התגובה הראשונה של אנשי-בגין היתה שלילית, ואף נועזת. היא הייתה קטנונית, כמו אחרי הודעת אל-סאדאת על רצונו לבוא בשנית לכנסת. שרים רבים ראשי-מפלגה השמיעו פומבית התנגדות לנסיעת הנשיא.

לחלומת הממשלה יש חשיבות מכרעת, כי פטרה 18 של "חוקי יסוד: נשיא-המדינה" קובע: "לא ייצא נשיא-המדינה את גבולות המדינה אלא על דעת הממשלה."

כאשר התכנסה הממשלה לדון השבוע בסוגיה זו, לא טרחו השרים להסתיר את התנגדותם.

ייגאל הורביץ: על נבון לטוון ליקאהיר רק אחרי שבגין ינאם בפרי-למנט המצרי.

- משה נסים: נגד.
- חיים לנדאו: נגד.
- יוסף בורג: יש ספק לגבי כדאיות הנסיעה, וכדאי לדחות את ההחלטה לשבוע

אנוור אל-סאדאת מתפאר בכך שהוא יודע בדיוק כיצד פועלת ה"פסיכולוגיה הישראלית, ושהוא מניין על מיתריה ומתחשב בכל מעי שיו.

הוא יודע היטב את הבדלי-ההשקפות בישראל, ומנסה לעודד את בעלי ההשקפות היוניות, מבלי להרגיז את הממשלה. הוא נמנע מפרובוקציות, העלולות להוריצא את מנחם בגין מכיליו.

כך, למשל, אמנם קיבל את מישלחת מפ"ם והבטיח לשגר אליה מישלחת מצרית, אך נסוג מהחלטה זו. תחילה הודיעו בישראל, ולאחר מכן "דחו" גם את שרי גור המישלחת הזאת. מיפלגתו של אל-סאדאת הזמינה רשמית מישלחת של שליחים ואף פירסמה זאת בעיתוני מצריים. אך ברגע האחרון, "דחתה" את המועד, אחרי שקיבלה רמז חד-משמעי מצד ממשלת ישראל שתהיה זאת התגרות בבגין.

גם המישלחת הגדולה של מיפלגת העבודה למצריים, שעליה דובר רבות, לא יצאה, לפי שעה.

אך שונה לגמרי המצב לגבי הזמנת נשיא-המדינה. אל-סאדאת חייב לבגין מומן הזמנה כזאת, כנשיא אל נשיא. מבחינת הפרוטוקול, נשיא-ישראל שווה לנשיא-מצריים, אף כי סמכויותיו של הנשיא המצרי דומות יותר לסמכויות ראשי-הממשלה בישראל.

טעות מצערת. אריה נאור לא הבין את החלטת הממשלה.

אנשי ראש-הממשלה הפצירו באמצעי-התיקורת לנגוז את הידיעה כולה. הם ביקשו שלא לחזור על דברי נאור, גם לא כדי לתקן אותם. אלא פשוט להעמיד פנים שמה שהיה - לא היה.

בצורה המזרה והתמוהה ביותר נענו אמצעי-התיקורת לבקשה זו. אחרי שידור אחד ברדיו, נגז קול ישראל את הידיעה, ולא חזר עליה. הקטע במהדורת מבט בטלוויזיה נגזו כולו. אף עיתון אחד לא דיווח למחרת היום על דברי נאור, ועל התיקון. העיתונאים, המדווחים על כל פיהוק וגיהוק משיבות הממשלה, המודלפים להם, מילאו לפתע את פיהם מים. כל זה היה מיסתורי מאוד. האם אכן טעה אריה נאור? כיצד יוכל היה ביכול לטעות בעניין כה חשוב?

מזכיר-הממשלה הוא - בניגוד לתדמיתו הציבורי - איש אינטליגנטי מאוד, מהיר-תפיסה ופיקח. קשה לתלות על הדעת כי לא הבין מה החליטה הממשלה. אחרי-מעשה המציא הסבר בלתי-משכנע: שהעלים את החלטה בכוונה, כדי שהי נשיא ישמע אותה ראשון.

האם שינה ראש-הממשלה את דעתו אחרי גמר הדיון? האם הכתיב החלטה אחרת מזו שנתקבלה? האם תיו לו היר-הורים שניים? האם חל שיבוש אחר, בלתי-מוכן?